

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 8032/2021
01.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Гордане Џакула и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Славица Радоичић, адвокат из ..., против тужених Републике Србије коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ваљеву и Града Ваљева, кога заступа Заједничко правобранилаштво Града Ваљева и Општинa Лајковац, Љиг и Осечина, ради накнаде за експроприсано земљиште, одлучујући о ревизији туженог Града Ваљева, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3967/21 од 09.09.2021. године, на седници одржаној 01.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог Града Ваљева изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3967/21 од 09.09.2021. године.

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија туженог Града Ваљева и преиначују пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3967/2021 од 09.09.2021. године и Основног суда у Ваљеву П 958/20 од 07.06.2021. године у погледу одлуке о камати, тако што се у односу на туженог Град Ваљево **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев за исплату законске затезне камате на досуђени износ за период од 11.01.2019. до 06.06.2021. године.

У преосталом делу ревизија туженог Града Ваљева, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3967/2021 од 09.09.2021. године, **ОДБИЈА СЕ** као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог Града Ваљева за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П 958/20 од 07.06.2021. године усвојен је тужбени захтев и обавезани тужени да исплате тужиоцу солидарно: 1.468.700,00 динара на име накнаде за фактички одузету к.п. .. повр. 0.07.73 ha уписану у л.н. .. к.о. Ваљево са законском затезном каматом од 11.01.2019. године до исплате (став први изреке) и 300.788,00 динара на име трошкова поступка (став други изреке).

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3967/21 од 09.09.2021. године одбијене су жалбе тужених, потврђена наведена првостепена пресуда (став први изреке) и одбијен захтев тужене Републике Србије за накнаду трошкова другостепеног поступка (став други изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени Град Ваљево је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, на основу члана 404. Закона о парничном поступку (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда испуњени су услови за одлучивање о ревизији тужиле као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП, јер су основани ревизијски наводи о различитом поступању судова у истој правној ствари, што указује на потребу одлучивања ради уједначавања судске праксе, па је одлучено као у првом ставу изреке, на основу члана 404. став 2. ЗПП.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија туженог Града Ваљева делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Врховни касациони суд није разматрао ревизијске наводе којима се указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање о вредности предметне непокретности, јер то није разлог за изјављивање ревизије према члану 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник к.п. .. површине 0.07.73 ha што је и уписано у л.н. .. к.о. Ваљево – земљиште под зградом – објектом. На лицу места та парцела приведена је намени и представља некатегорисани пут - улицу ... уписану у регистру улица града Ваљева на основу Одлуке о одређивању назива улица од 15.09.1975. године, уписану као власништво тужене Републике Србије, корисник Град Ваљево. Наведено путно земљиште је тужени Град Ваљево, средствима свог буџета, уподобио за коришћење као некатегорисани јавни пут, означио га називом Улица ..., делимично га асфалтирао а делимично насуо тврдом подлогом, његовом дужином поставио водоводне цеви и изградио га као јавни пут који повезује улице ... и ... пут. Све то је учињено без претходне провере да ли је у одговарајућем поступку земљиште експроприсано и да ли је његовом власнику исплаћена накнада за експропријацију. Тужилац је у целости депоседиран, с тим што је земљиште и неупотребљиво за вршење права својине. Тржишна вредност предметног земљишта, које се налази се у широј урбаној зони града Ваљева, на око 1,5 км од центра града и по својој локацији и намени представља локалну градску улицу, умањена за вредност комуналног и инфраструктурног опремања, износи 1.468.700,00 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања нижестепеним пресудама је правилно примењено материјално право када су тужени обавезани да исплате тужиоцу накнаду због извршене фактичке експропријације земљишта у његовој својини, чија је висина правилно утврђена.

Право на несметано уживање своје имовине и забрана да га било ко буде лишен, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права, гарантовано је Протоколом број 1. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода (члан 1. став 1) и чланом 58. Устава

Републике Србије којим је прописано и да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном законом, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне (став 2).

Законом о јавној својини („Службени гласник РС“, бр. 72/11) прописано је да се добрима о општој употреби сматрају (члан 10. став 2) оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мостови и тунели на јавном путу, пружи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и друго), да су добра у општој употреби у својини Републике Србије, изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део ауто-пута или државног пута првог и другог реда) и тргова и јавних површина који су у својини јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе (члан 10. став 7).

Из цитираних одредаба произлази да дозвољено одузимање права својине које не представља повреду права на имовину постоји само када су кумулативно испуњена два услова: да је одузимање учињено у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може да буде нижа од тржишне.

Изградњом објекта (путеви, инфраструктурни или други објекти у јавном интересу) од јавног интереса на земљишту неког лица, врши се одузимање права својине без обзира на то што право својине тог лица није формално одузето у поступку експропријације. У конкретном случају, на тужиочевој парцели је изграђена улица као јавни пут у насељу који повезује делове насеља, због чега се тужиочева парцела не може више сматрати приватном својином, нити приватним путем. У ситуацији каква је у конкретном случају, када је земљиште приведено намени и постало јавна својина тужених, тужилац као власник не може трпети штетне последице због тога што надлежни орган туженог Града Ваљево није спровео управни поступак и донео решење о изузимању земљишта из поседа које би било основ за исплату накнаде за изузето земљиште. Пошто су улице јавно добро у општој употреби и у својини су јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе тужени су одговорни, а Град Ваљево пасивно легитимисан за исплату накнаде, на основу одредбе члана 10. став 2. и 7. Закона о јавној својини. С обзиром на изложено, немају утицаја на правилност побијане пресуде наводи ревизије да тај тужени ниједном правно или фактичком радњом није депоседирао тужиоца, да тужилац има корист од улице, да је штавише напустио право својине.

Из изложених разлога, ставом трећим ове пресуде одбијена је ревизија тужене на одлуку о њеном обавезивању на плаћање накнаду за фактички одузето земљиште, применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Међутим, нижестепени судови су погрешно применили материјално право када су на досуђени износ досудили тужиоцу законску затезну камату од подношења тужбе. Тржишна вредност одузетог земљишта утврђује се према ценама у време пресуђења, па би досуђивање камате на период пре тога било супротно начелу једнаке вредности давања из члана 15. Закона о облигационим односима. У том делу је ревизија туженог основана, те су ставом другим изреке ове пресуде преиначене нижестепене пресуде и, у односу на туженог Град Ваљево, одбијен захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђени износ накнаде за период пре пресуђења применом члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужени је у поступку по ревизији успео незнатно, па је његов захтев за накнаду трошкова, који је и неопредељен, одбијен четвртим ставом изреке, на основу чл. 153. став 1. 165. и 163. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**